

De Staat van de rechtshandhaving Sint Maarten 2024
***Een goed functionerende integrale (ministerie overstijgend
en/of land overstijgende) ketenbenadering***

De Staat van de rechtshandhaving Sint Maarten 2024
***Een goed functionerende integrale (ministerie overstijgend
en/of land overstijgende) ketenbenadering***

Raad voor de rechtshandhaving
April 2025

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Inleiding	5
1.1 Werkzaamheden Raad	5
1.2 Staat 2023: belang justitiële samenwerking tussen de landen	5
1.3 Staat 2024: noodzaak voor een integrale ketenbenadering	5
2 Overkoepelende onderwerpen Sint Maarten en inspecties Raad 2024	6
2.1 Inleiding	6
2.2 Overkoepelende relevante onderwerpen Sint Maarten	6
2.2.1 Jeugd(criminaliteit) in Sint Maarten	6
2.2.2 Voorkomen, aanpakken, samenwerken en beschermen	11
2.3 Inspecties 2024	19
2.4 Aanbieding rapporten en reactie aan de Staten	21
2.5 Stelselmatige niet opvolging aanbevelingen Raad	21
3. Samenwerking tussen de landen	22
3.1 Regionale politiesamenwerking	22
3.2 Forensische zorg.....	24
4. Tot slot	24
Bijlage 1: Gepubliceerde rapporten Raad vestiging Sint Maarten	26

Voorwoord

Inleiding

De Raad brengt ieder jaar voor Caribisch Nederland, Curaçao en Sint Maarten een verslag uit over de staat van de rechtshandhaving (de Staat). De Staat bevat een meer algemeen beeld van de ontwikkelingen in de rechtshandhaving en bevindingen die de afzonderlijke inspecties ontstijgen. In zijn vorige Staat (2023) gaf de Raad reeds aan dat er qua ontwikkeling van de rechtshandhaving in de landen nog veel vooruitgang op diverse terreinen te boeken was. Voorts signaleerde de Raad dat meer samenwerking in en tussen de landen telkens weer een te vaak (deels) onbenutte oplossing blijkt. In de onderliggende staat benadrukt de Raad wederom dat alleen een repressieve aanpak niet werkt. Afhankelijk van het onderwerp is een integrale (daar waar mogelijk ministerie overstijgende en/of land overstijgende) ketenbenadering aan te raden. De Raad nodigt u uit om de drie Staten van de rechtshandhaving te lezen en ziet uit naar de komende ontwikkelingen.

DE RAAD VOOR DE RECHTSHANDHAVING

Mr. M.R. Clarinda, voorzitter

Mr. M.I. Koelewijn, raadslid

Mr. E.R.A. Morillo, raadslid

1. Inleiding

1.1 Werkzaamheden Raad

De Raad voor de rechtshandhaving¹ (de Raad) voert onafhankelijke, professionele en objectieve inspecties uit. De rapporten met aanbevelingen over specifieke onderwerpen biedt de Raad aan de minister van Justitie (MvJ) aan. De MvJ moet vervolgens het rapport en zijn reactie daarop binnen zes weken aan het parlement van Sint Maarten zenden.² Ook brengt de Raad elk jaar een verslag uit over de Staat van de rechtshandhaving (de Staat).³ De Staat bevat een meer algemeen beeld van de ontwikkelingen in de rechtshandhaving en bevindingen die de afzonderlijke inspecties ontstijgen. Voor Sint Maarten publiceerde de Raad van 2012 tot en met 2024 67 (vervolg)onderzoeken over uiteenlopende maatschappelijke thema's (zie [bijlage 1](#)) en tien Staten van de rechtshandhaving.

1.2 Staat 2023: belang justitiële samenwerking tussen de landen

De focus van de laatst gepubliceerde Staat (2023) lag op de (onderwerpen van de) justitiële samenwerking tussen de landen. De Raad beschreef naast de ontwikkelingen in Sint Maarten, ook de stand van zaken van in het Justitieel Vierpartijen Overleg (JVO)gemaakte afspraken over justitiële samenwerking. Naast vele positieve ontwikkelingen, bleek wederom het ten dele dan wel geheel ontbreken van essentiële randvoorwaarden (financiële, personele en materiële capaciteit) een hardnekkig probleem. De Raad was daarom van mening dat naast een visie voor de rechtshandhaving een combinatie van sturing, prioritering, een forse investering in en tussen de diensten alsook samenwerking conform geldende Rijkswet mogelijk de sleutel is.

1.3 Staat 2024: noodzaak voor een integrale ketenbenadering

In de onderhavige Staat staan de lokale omstandigheden, problematiek en de gevolgen daarvan voor zowel de rechtshandhaving, de gehele keten als de gehele samenleving centraal. De noodzaak tot een breder perspectief in de benadering van lokale en grensoverschrijdende problematiek wordt steeds evidentier. De Raad pleit daarom in deze Staat voor een integrale ketenbenadering, die verder gaat dan alleen de justitiële rechtshandavingsketen. In hoofdstuk 2 schetst de Raad aan de hand van onder meer het onderwerp jeugd(criminaliteit) de noodzaak voor samenwerking vanuit een goed functionerende integrale (daar waar mogelijk ministerie overstijgend en/of land overstijgend) ketenbenadering toepasbaar op verschillende onderwerpen. Voorkomen, aanpakken, strategisch samenwerken en beschermen zijn hierbij belangrijke pijlers. In hoofdstuk 3 staat samenwerking tussen de landen centraal. De Raad gaat specifiek in op regionale politiesamenwerking en forensische zorg. Ten slotte bevat hoofdstuk 4 een slotbeschouwing.

Een breder perspectief in de benadering van lokale en grensoverschrijdende problematiek is noodzakelijk. Dit vergt een integrale ketenbenadering, die verder gaat dan alleen de justitiële rechtshandavingsketen. Er is daarin een noodzaak voor (strategische) samenwerking vanuit een goed functionerende integrale (ministerie overstijgend en/of land overstijgend) ketenbenadering toepasbaar op verschillende onderwerpen.

¹ De Raad bestaat uit in totaal drie leden die allen bij koninklijk besluit worden benoemd. Op grond van de Rijkswet Raad is de Raad in de landen Sint Maarten, Curaçao en voor Nederland, voor zover het betreft Bonaire, Sint Eustatius en Saba belast met de uitvoering van algemene inspecties met betrekking tot de effectiviteit, de kwaliteit en het beheer van de justitiële organisaties. Voorts is de Raad belast met de algemene inspectie van de kwaliteit en effectiviteit van de justitiële samenwerking tussen de landen.

² Zie artikel 30 Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving, Stb. 2010, 338.

³ De Staat wordt rechtstreeks aangeboden aan de MvJ en de Staten. Zie artikel 33 Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving, Stb. 2010, 338.

2 Overkoepelende onderwerpen Sint Maarten en inspecties Raad 2024

2.1 Inleiding

De Raad wijst er al jaren op dat de rechtshandhaving in Sint Maarten - een kleine kwetsbare samenleving vanwege onder meer zijn ligging in orkaangebied en uniek vanwege de twee landen op één eiland - door ontbrekende of beperkt beschikbare randvoorwaarden zoals materiële, personele en financiële middelen kwetsbaar is en blijft. Deze realiteit vergt dat efficiënt en verantwoord omgegaan dient te worden met de beschikbare schaarse middelen. Dit vergt op zijn beurt weer het vinden van gezamenlijke en voor meervoudige problematiek geschikte oplossingen. Met name meer samenwerking in en tussen de landen blijkt telkens weer een te vaak (deels) onbenutte mogelijke oplossing. Een goed voorbeeld waar samenwerking tot mooie resultaten heeft geleid is de politieke samenwerking tussen de landen.

Uit de thematische inspecties van de Raad in 2024, de vele gesprekken die de Raad voerde, de actuele ontwikkelingen en relevante gepubliceerde onderzoeken komt een aantal onderwerpen naar voren dat in dit hoofdstuk specifiek de aandacht krijgt. Aan de hand van een schets van het thema jeugdcriminaliteit in Sint Maarten benadrukt de Raad dat alleen een repressieve aanpak niet werkt en samenwerking noodzakelijk is en blijft. Ditzelfde geldt voor een veelheid aan thema's. Afhankelijk van het onderwerp is voor de aanpak hiervan veelal een integrale (daar waar mogelijk ministerie overstijgende en/of land overstijgende) ketenbenadering nodig.

2.2 Overkoepelende relevante onderwerpen Sint Maarten

2.2.1 Jeugd(criminaliteit) in Sint Maarten

2.2.1.1 Jeugdcriminaliteit: een gedeeld probleem

Sint Maarten

Jeugdcriminaliteit is een onderwerp dat de gemoederen op Sint Maarten al sinds jaar en dag bezig houdt. Meerdere onderzoeken⁴ van de Raad en andere organisaties en instanties schetsen al jarenlang een situatie waarin jeugdigen⁵ op steeds jongere leeftijd, steeds vaker ernstiger delicten plegen.⁶ Het gaat om vernielingen, vermogensdelicten en geweldsdelicten. De constatering in 2011 dat steeds meer jongeren door dit soort misdrijven buiten de samenleving dreigen te vallen is nog steeds relevant. De Raad en andere organisaties stellen vast dat in de huidige situatie deze negatieve trends verder toenemen.⁷

Het Korps Politie Sint Maarten (KPSM) heeft onder meer via de Korpschef al meerdere keren indringend aandacht gevraagd voor de achterliggende problematiek van het (criminele) gedrag van een (groeierende) groep jongeren.⁸ Het gedrag is volgens hem niet het primaire probleem. De mate van agressie die

⁴ KLPD/KPSM, 2011, *Criminaliteitsbeeldanalyse Sint Maarten* / OM Sint Maarten en Universiteit Leiden, 2015, *Een onderzoek naar de jeugdcriminaliteit op Sint Maarten* / Raad voor de Rechtshandhaving, 2016, *Preventie van jeugdcriminaliteit*. / UNICEF, 2020, *New situation analysis of children in Sint Maarten*.

⁵ In dit rapport wordt de begrippen "jeugdigen" of "jongeren" wisselend gehanteerd. Hiermee wordt verstaan minderjarigen in de leeftijd van nul tot achttien jaar.

⁶ Korps landelijke politiediensten / Korps Politie Sint Maarten, 2011, *Criminaliteitsbeeldanalyse Sint Maarten*.

⁷ Openbaar Ministerie Sint Maarten, Jaarverslag 2020.

⁸ <https://www.sintmaartengov.org/news/pages/Urgent-Call-to-Address-Rising-School-Violence-and-Upcoming-March-Against-Youth-Violence.aspx>

jongeren vertonen heeft aandacht nodig waarbij meer komt kijken dan alleen handhaving van regels. Benadrukt wordt dat de gemeenschap – ouders, overheid, scholen, kerken – bij elkaar moet komen en de jongeren van jongs af aan aandacht en begeleiding moet geven. In 2021 werd al gesteld dat het niveau van gebrek aan respect voor iedereen een *eye-opener* zou moeten zijn. De Korpschef gaf, illustratief voor de rechtshandhaving als sluitstuk van de keten, het volgende aan: *"Als deze jongeren in contact komen met de politie is het al te laat. We moeten al eerder beginnen en deze jongeren helpen. We moeten er alles aan doen om ze te helpen"*.⁹

Saint Martin

Op basis van openbare bronnen blijkt dat de situatie aan de Franse kant van het eiland (Saint Martin) al niet veel beter zou zijn. Gezien het ontbreken van grenzen tussen de nauw met elkaar verbonden samenlevingen op het eiland is dit ook van belang voor Sint Maarten. Uit onder meer een interview met de Préfet (bestuurlijk vertegenwoordiger van Frankrijk) eind 2024 blijkt dat met name de escalatie van geweld met vuurwapens onder jongeren sinds september van dat jaar buitengewoon zorgwekkend is.¹⁰ De Préfet riep op tot een collectieve inspanning om het probleem bij de wortel aan te pakken voordat het erger wordt. Volgens het Franse Openbaar Ministerie is het aantal misdrijven waarbij minderjarigen betrokken zijn in 2024 met 19% gestegen en stonden er op dat moment 102 minderjarigen onder toezicht van het rechtssysteem. Door de Franse autoriteiten wordt onder meer een gebrek aan toezicht door ouders en gezinnen in disfunctionele situaties als oorzaken gezien voor deze escalatie. Voortijdig schoolverlaten, familieproblemen thuis, geen baan hebben en ruzie krijgen zijn allemaal redenen waarom jonge mensen op de openbare weg belanden, misdaden plegen en zodoende in de problemen komen met rechtshandhaving, aldus de Préfet.

Uitgaande van het voorgaande is de noodzaak tot samenwerking en een brede integrale aanpak evident.

Het gedrag van jongeren en in het verlengde daarvan jeugdcriminaliteit is een gedeeld probleem en overstijgt grotendeels de (te late maar wel noodzakelijke) repressieve aanpak van de justitiële keten. Preventie, een goed doordachte aanpak en samenwerking zijn nodig. (Voorkomen, aanpakken, samenwerken en beschermen).

2.2.1.2 Jeugdcriminaliteit: oorzaken en gevolgen

De impact van jeugdcriminaliteit op de samenleving is groot. Gewapende (roof)overvallen geweldpleging, seksueel geweld of drugshandel door jongeren zorgen voor onrust en onveiligheid in de samenleving. Veel van deze jongeren hebben vaak geen besef van de ernst van de delicten die zij plegen en naast materiële gevolgen ondervinden slachtoffers van geweldsmisdrijven ingrijpende fysieke en psychische schade.¹¹ Professionele slachtofferhulp is bij dit laatste een waardevolle en noodzakelijke dienst aan de samenleving (zie paragraaf 2.2.1.3). Doordat deze jongeren al vroeg buiten de samenleving vallen, bouwen zij vaak geen waardevolle toekomst op.

⁹ <https://stmaartennews.com/interviews/chief-commissioner-carl-john-aggression-of-youngsters-needs-more-attention/>

¹⁰ <https://www.thedailyherald.sx/islands/rise-of-violence-amongst-youth-extremely-worrying-says-prefet>

¹¹ Korps landelijke politiediensten / Korps Politie Sint Maarten, 2011, *Criminaliteitsbeeldanalyse Sint Maarten*; Openbaar Ministerie Sint Maarten, jaarverslagen 2020-2023.

Oorzaken

Uit eerdergenoemde en eerder verrichtte onderzoeken komen veelal dezelfde oorzaken voor de geschetste problematiek naar voren. Armoede, een slechte of onevenwichtige gezinssamenstelling, fysiek geweld, seksueel misbruik, gebrek aan (na-)scholing, verwaarlozing, sociale uitsluiting en een zwak functionerende overheid zijn enkele factoren die van invloed zijn op jeugdcriminaliteit, zo ook in Sint Maarten.¹² In de samenleving van Sint Maarten bestaan te veel voor jongeren onveilige plaatsen, zoals de eigen woonomgeving, waar ouders dikwijls afwezig zijn en waar veel huiselijk geweld¹³ en seksueel misbruik plaatsvindt. Andere voorbeelden zijn de scholen, waar veel vechtpartijen zijn, en de openbare ruimte, die zichtbare signalen van wanorde, verwaarlozing en een rommelige inrichting toont, en (deels) onder invloed staat van (jeugd)bendes. Door de jaren heen hebben verschillende onderzoeken ook aangetoond dat geweld, misbruik, uitbuiting en verwaarlozing problemen zijn waar met name jongeren en vrouwen op Sint Maarten mee te maken hebben.¹⁴ Hetgeen hiervoor is omschreven heeft tot gevolg dat deze jongeren in hun privéleven weinig 'veiligheid' ervaren. Het welzijn van eenieder – waaronder jongeren – is aldus van belang om goed te kunnen deelnemen en positief te kunnen bijdragen aan de maatschappij. Dit dient gestimuleerd te worden door de overheid.

Gevolgen

Jongeren hebben onder meer het recht in een veilige omgeving op te groeien ofwel het recht op bescherming en zorg. De genoemde omstandigheden leiden er bijvoorbeeld toe dat deze jongeren veel tijd op straat doorbrengen, met andere jongeren die in vergelijkbare omstandigheden opgroeien en leiden ook tot bijvoorbeeld serieuze schoolgevechten. Er heerst een cultuur waarin het gebruik van geweld, het plegen van delicten en het gebruik van (soft)drugs eerder regel dan uitzondering is.¹⁵ Deze jongeren leren noodgedwongen voor zichzelf op te komen in plaats van te vertrouwen op de aanwezigheid van en de bescherming door familie en – mede als dat faalt – de overheid.

De oorzaken en gevolgen van jeugdproblematiek en -criminaliteit zijn bekend en wortelen met name in het sociaal, economisch, politiek en cultureel terrein. Er moet samen zo veel als mogelijk een omgeving gecreëerd worden waarin jongeren veilig kunnen opgroeien alsmede een waarin onveilige of ontspoorde jongeren opgevangen en geholpen kunnen worden. (Voorkomen, aanpakken, samenwerken en beschermen).

2.2.1.3 Jeugdcriminaliteit: noodzaak integrale (jeugd)ketenaanpak

Preventie

Als jongeren eerder en consequent worden aangesproken op en geholpen worden met het deviante gedrag dat zij vertonen, wordt de kans dat zij een criminele carrière ontwikkelen kleiner.¹⁶ De inzet op preventie is daarom cruciaal bij dit onderwerp. De Raad deed al eerder (vervolg)onderzoek naar de

¹² UNICEF, 2020, *New situation analysis of children in Sint Maarten*, OM Sint Maarten/Universiteit Leiden, 2015, *Een onderzoek naar de jeugdcriminaliteit op Sint Maarten*/Raad voor de Rechtshandhaving, 2016, *Jeugdcriminaliteit: problematiek en preventie*.

¹³ De Raad verstaat in zijn rapport naar de aanpak van huiselijk geweld onder huiselijk geweld: fysiek, emotioneel, psychologisch of financieel misbruik tussen intimi of familieleden, met inbegrip van voormalige echtgenoten of partners, of tussenpersonen in een afhankelijke relatie, met inbegrip van kinderen en hun verzorgers, ouderen of personen met een handicap.

¹⁴ Korps landelijke politiediensten / Korps Politie Sint Maarten, 2011, *Criminaliteitsbeeldanalyse Sint Maarten*/ OM Sint Maarten en Universiteit Leiden, 2015, *Een onderzoek naar de jeugdcriminaliteit op Sint Maarten*/ Raad voor de Rechtshandhaving, 2016, *Preventie van jeugdcriminaliteit* / UNICEF, 2020, *New situation analysis of children in Sint Maarten*, 2020.

¹⁵ Korps landelijke politiediensten / Korps Politie Sint Maarten, 2011, *Criminaliteitsbeeldanalyse Sint Maarten*/ OM Sint Maarten en Universiteit Leiden, 2015, *Een onderzoek naar de jeugdcriminaliteit op Sint Maarten* / Raad voor de Rechtshandhaving, 2016, *Preventie van jeugdcriminaliteit*. / UNICEF, 2020, *New situation analysis of children in Sint Maarten*.

¹⁶ Raad voor de rechtshandhaving, 2016, *Preventie van Jeugdcriminaliteit in Sint Maarten*.

preventie van jeugdcriminaliteit in 2016 en 2020.¹⁷ De Raad gaf aan dat preventie van jeugdcriminaliteit een gedeelde verantwoordelijkheid is binnen de overheid en op lokaal niveau een ministerie overstijgende aanpak vergt. De *'Integrated youth policy plan 2020-2025'* van het ministerie van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport onderbouwt dit in breder verband:

'The success of the implementation of the policy strategies can be achieved by the synchronization of all Ministries, Departments and Agencies and ensuring that all partners are committed to prioritize youth related issues'.¹⁸

Repressieve aanpak

Voor wat betreft de repressieve aanpak van jeugdcriminaliteit hebben alle organisaties die zich bezighouden met het beperken, beïnvloeden en bestrijden van (jeugd)criminaliteit gebrek aan materiële, financiële en personele capaciteit waardoor zij hun werk niet naar behoren kunnen uitvoeren. Een voorbeeld hiervan is het jeugdrehabilitatiecentrum *Miss Lalie Center* (MLC). In onder meer verschillende gesprekken die de Raad in 2024 voerde werden serieuze zorgen geuit over het (veranderde) doel en functioneren van het MLC. De Raad deed in 2024 een vervolgonderzoek naar het MLC om te bezien of de aanbevelingen – over onder meer personeel, opleiding en materiaal – zijn opgevolgd (zie verder paragraaf 2.3). Voorts werden er wederom in 2024 door diverse justitiële diensten grote zorgen geuit dat er geen voorzieningen – zoals bijvoorbeeld het MLC - zijn voor minderjarige meisjes, met alle gevolgen van dien.

Samenwerking

De Raad was al in zijn Staat 2023 in breder verband van mening dat naast een visie voor de rechtshandhaving een combinatie van sturing, prioritering, een forse investering in en tussen de diensten alsook samenwerking de sleutel is. Dit geldt ook voor het onderwerp jeugdcriminaliteit.

Op initiatief van de minister van Justitie van Sint Maarten is er op JVO-niveau sinds 2022 ingezet op een werkgroep preventie jeugdcriminaliteit gericht op samenwerkingsopties voor de preventie van jeugdcriminaliteit binnen het Koninkrijk. In 2023 heeft de werkgroep een advies uitgebracht over de prioriteiten in de samenwerking zoals preventieve gedragsinterventies, gezamenlijke opleidingen en de HALT(**H**et**ALT**ernatief)-aanpak. In 2024 hebben de ministers blijvend aandacht gevraagd voor de preventie van jeugdcriminaliteit.¹⁹ Zorgen werden gedeeld over de trend van verjonging en verharding van criminaliteit in het Caribische deel van het Koninkrijk. Het HALT-project in Sint Maarten – ook een aanbeveling van de Raad - is in 2024 niet van de grond gekomen. Het project – waarin de Voogdijraad het voortouw nam en dat gereed was om in 2025 uit te rollen - is stopgezet. De Raad vindt dit een gemiste kans.

Op lokaal niveau zijn alle factoren die hierboven zijn geschetst, van grote invloed op de ontwikkeling van de jongeren en dus op de toekomst van Sint Maarten. Repressie alleen gaat jeugdcriminaliteit niet oplossen. De regering heeft een belangrijke verantwoordelijkheid en moet betrokken zijn bij het

¹⁷ Raad voor de rechtshandhaving, 2016, *Preventie van jeugdcriminaliteit in Sint Maarten*, Raad voor de rechtshandhaving, 2021, *Algehele review aanbevelingen. Deelonderzoek 1: Preventie jeugdcriminaliteit, Jeugdrehabilitatiecentrum Miss Lalie Center, Jeugdreclassering, Volwassenenreclassering*

¹⁸ Ministerie van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport (2020). *Integrated youth policy plan 2020-2025*, p.4, vindplaats: <https://youthsxm.com/wp-content/uploads/2024/07/Integrated-Youth-Policy-Plan-2020-2025.pdf>

¹⁹ *Kamerbrief* van het Ministerie van Justitie en Veiligheid van 13 september 2024, 5700365, p.4.

beschermen van de jeugd.²⁰ Een interministeriële aanpak die beleid, planning en samenwerking ontwikkelt en deze ondersteunt met voldoende personele, materiële en financiële capaciteit is daarom urgent. Dit zou onderbezette (justitiële) organisaties, maar ook scholen en jongerenorganisaties, van meer middelen moeten voorzien om de jeugdcriminaliteit verder in te dammen.

Het Criminaliteitsbestrijdingsfonds is een van de mogelijkheden waarmee projecten gerelateerd aan de criminaliteitsbestrijding, waaronder die op het gebied van (de preventie van) jeugdcriminaliteit gefinancierd zouden kunnen worden. Zowel gouvernementele als niet-gouvernementele organisaties en personen zouden hier een beroep op kunnen doen. Echter blijkt uit eerder onderzoek van de Raad dat de aanbevelingen gedaan in het kader van het fonds niet zijn opgevolgd.²¹ De Raad stelde daarom voor om de (aanvragen voor) financiering van (nieuwe) projecten tijdelijk stop te zetten in afwachting van de afronding van de ingezette trajecten. Het beheer van het fonds moet namelijk eerst op orde zijn. De Raad benadrukt dat het prioriteren van het op orde brengen van het fonds mede ten dienste kan zijn voor projecten ten behoeve van (de preventie van) jeugdcriminaliteit. Gezien de in 2024 geuite zorgen over de stand van zaken over het fonds is de Raad in 2025 gestart met een derde vervolgonderzoek.

De Raad benadrukt de noodzaak voor samenwerking vanuit een ministerie(s) overstijgende en goed functionerende ketenbenadering voor de integrale aanpak van verschillende serieuze onderwerpen, waaronder jeugd(criminaliteit). Een interministeriële aanpak die beleid, planning en samenwerking ontwikkelt en deze ondersteunt met voldoende personele, materiële en financiële capaciteit is daarom urgent. (Voorkomen, aanpakken, samenwerken en beschermen).

2.2.1.4 Jeugdcriminaliteit: belang van data en onderzoeken

De Raad wees reeds in eerdere staten op het belang van data en onderzoeken. Hoewel de bewustwording voor de noodzaak van statistieken, cijfers en criminaliteitsbeelden toeneemt, blijft de algehele beschikbaarheid van betrouwbare statistieken en cijfers problematisch. De beperkte beschikbaarheid van recente, hoogwaardige/betrouwbare gegevens voor een breed scala aan kengetallen is daarmee een structureel probleem op Sint Maarten. Slechte gegevensregistratie, verouderde systemen en systemen die niet met elkaar kunnen communiceren, dragen bij aan dit probleem. Binnen justitie wordt de afgelopen jaren ingezet op onder meer actuelere criminaliteitsbeeldanalyses, het bijhouden en jaarlijks publiceren van verschillende data en samenwerking tussen organisaties en landen in het bijhouden en delen van informatie. Het voorgaande vertaald naar de jeugdproblematiek in Sint Maarten betekent dat planning, besluitvorming, financiering en coördinatie alleen effect kunnen hebben als de onderliggende motivatie is gebaseerd op hoogwaardige/betrouwbare gegevens en analyses over de jeugdproblematiek. Dit geldt uiteraard ook voor allerlei andere belangrijke onderwerpen.

Voor het ontwikkelen van (overheids)beleid is kennis essentieel. Planning, besluitvorming, financiering en coördinatie kunnen alleen effect hebben als de onderliggende motivatie is gebaseerd op

²⁰ <https://youthxm.com/wp-content/uploads/2024/07/Integrated-Youth-Policy-Plan-2020-2025.pdf>

²¹ Raad voor de rechtshandhaving, 2019. *Het criminaliteitsbestrijdingsfonds Sint Maarten: onderzoek naar de financiering door het criminaliteitsbestrijdingsfonds Sint Maarten*; Raad voor de rechtshandhaving, 2021. *Algehele review aanbevelingen Deelonderzoek 2: Criminaliteitsbestrijding fonds; Opsporings- en vervolgingsbeleid; Tenuitvoerlegging geldboetes, schadevergoedingen en ontnemingen; Incidentgerichte opsporing; samenwerking parketten OM*; en Raad voor de rechtshandhaving, 2022. *Tweede vervolgonderzoek naar de implementatie van de aanbevelingen betreffende het criminaliteitsbestrijdingsfonds in Sint Maarten*.

hoogwaardige/betrouwbare gegevens en analyses over de jeugdproblematiek. Dit geldt uiteraard ook voor andere serieuze onderwerpen. (*Aanpak en samenwerking*).

2.2.2 Voorkomen, aanpakken, samenwerken en beschermen

Op grond van het besproken thema jeugd(criminaliteit) in paragraaf 2.2.1 komen een viertal pijlers naar voren die van algemeen belang zijn voor een integrale aanpak van verschillende problematieken binnen de rechtshandhaving. Dit betreft *voorkomen* (bewustwording en preventie), *aanpakken* (sturing en capaciteit), *samenwerken* (noodzaak samenwerken) en *beschermen* (*human security*, weerbaarheid en onafhankelijke instituten). Binnen deze pijlers zullen een aantal onderwerpen uitgelicht worden waar rekening mee gehouden moet worden. In deze paragraaf wordt het voorgaande gezien vanuit het perspectief van de justitiële keten. Dit is nodig gezien het feit dat criminaliteit steeds meer transnationaal en / of meer complex is, met grote gevolgen voor de lokale samenleving. Dit betreft onderwerpen zoals drugs, overvallen, mensenhandel en andere vormen van zware criminaliteit. Dat vergt een andere meeromvattende integrale aanpak.

2.2.2.1 Voorkomen

De Raad, net zoals ook andere organisaties, benadrukt al jarenlang in zijn rapporten de steeds terugkerende oorzaken en onderliggende factoren die de criminaliteit op Sint Maarten bepalen en beïnvloeden. De maatschappelijke context die ook in deze Staat weer wordt beschreven is een belangrijke factor en wortel van het probleem.

Aandacht voor bewustwording en preventie

De lokale en grensoverschrijdende problematiek, gevolgen en knelpunten moeten in een breder perspectief gezien worden. Sint Maarten heeft behoefte aan een integrale benadering van het criminaliteitsvraagstuk. Dit betreft niet alleen de reactieve kant van de rechtshandhaving door politie en justitie maar ook de preventieve. De rechtshandavingsketen alleen kan geen succesvolle barrière bieden tegen de serieuze (lokale) en (groten)deels justitie overstijgende problematiek. Gedeelde kennis van en bewustwording over de aard, omvang en oorzaken van criminaliteit is van essentieel belang voor het bepalen van de meest effectieve en efficiënte strategie. Gezamenlijk keuzes dienen gemaakt te worden voor wat betreft de in te zetten aanpak naar aanleiding van gezamenlijk geïdentificeerde prioriteiten.

Alleen als alle betrokken organisaties en instanties (gouvernementeel en non- gouvernementeel), structureel samenwerken en, gebaseerd op te vergaren betrouwbare data en/ of al beschikbare (betrouwbare) data en informatie, een op de lange termijn gerichte preventieaanpak ontwikkelen, heeft voorkomen en verstoren een kans van slagen. De Raad meent daarom dat bewuster en intensiever ingezet moet (gaan) worden op bewustwording, preventie en daarmee op een bredere ketensamenwerking. De aandacht moet proactief verbreed worden en verschuiven naar een meer alomvattende (preventieve) aanpak.

Voor verschillende (justitiële) onderwerpen moet bewuster en intensiever ingezet (gaan) worden op bewustwording, preventie en daarmee op een bredere ketensamenwerking. De aandacht moet proactief verbreed worden en verschuiven naar een meer alomvattende (preventieve) aanpak.

2.2.2.2 Aanpakken

Bij de (integrale) aanpak van criminaliteit komen vele aspecten kijken. De Raad gaat hier in op twee van deze aspecten, zijnde sturing en capaciteit, die randvoorwaardelijk zijn voor een succesvolle aanpak.

Sturing

De Raad benadrukt regelmatig in zijn rapporten en in zijn Staten dat het onderwerp sturing door de minister dan wel het ministerie cruciaal is. De Raad bedoelt hiermee niet alleen sturing in het algemeen, maar met name op de opvolging van zijn aanbevelingen. Ook in 2024 constateerde de Raad dat het ministerie met financiële en personele knelpunten kampt, waardoor de opvolging van de aanbevelingen waarvoor ondersteuning vanuit het ministerie noodzakelijk is, blijft stagneren. Het zou daarom volgens de Raad een goed idee kunnen zijn de experts binnen de justitieketen bijeen te brengen en de minister te adviseren over de te stellen prioriteiten en benodigde aanpak. De prioriteiten die daaruit resulteren zouden dan, mede in het kader van sturing en verantwoording, onder meer in een strategisch plan - waar de Raad meerdere aanbevelingen over heeft gedaan - en de jaarplannen van de verschillende diensten kunnen worden opgenomen.

Justitiële capaciteit en financiële en materiële middelen

Ook in 2024 stond de gehele keten onder druk door de bekende knelpunten op het gebied van personele, financiële en materiële capaciteit. De Raad merkt op dat zolang het gebrek aan personele, financiële en materiële capaciteit niet structureel geadresseerd wordt dit niet alleen het functioneren van de organisatie(s) zelf, maar ook de samenwerking tussen lokale organisaties en tussen de landen belemmerd. Echter wijst de Raad ook op het besef dat een dergelijk gebrek en het niet (geheel) zelf kunnen oplossen van de problematiek juist ook weer ertoe leidt dat de noodzakelijke samenwerking proactief opgezocht dient te worden om de geconstateerde knelpunten, waaronder capaciteit, het hoofd te kunnen bieden. Het zijn derhalve communicerende vaten. Door samen te werken, bijvoorbeeld op het gebied van kennisdeling, kunnen middelen (bijvoorbeeld financiële) en capaciteit bespaard worden. Dit komt onder meer de efficiency van de uitvoering van de werkzaamheden ten goede.

Het capaciteitsvraagstuk van de justitiële diensten over de signaleerde disbalans binnen de rechtshandavingketen in het Caribisch deel van het Koninkrijk had ook in 2024 aandacht van het JVO.²² Dit leidde tot een zevental aanbevelingen, waaronder die om de kansen voor verbeterde (regionale) samenwerking tussen de landen van het Koninkrijk op het gebied van rechtshandaving te verkennen. Voorts is aangegeven dat regionale en inter(ei)landelijke politiesamenwerking de regio versterkt (zie verder paragraaf 3.1).²³ De Raad merkt op dat een veelheid aan (complexe) onderwerpen een integrale aanpak / ketenbenadering vergen.

Het gebrek aan personele, financiële en materiële capaciteit moet structureel geadresseerd worden ten behoeve van het functioneren van de organisatie(s) zelf, maar ook om goed te kunnen samenwerken met lokale organisaties en tussen de landen.

²² Kamerbrief van het Ministerie van Justitie en Veiligheid van 13 september 2024, 5700365, p.2.

²³ Kamerbrief van het Ministerie van Justitie en Veiligheid van 13 september 2024, 5700365, p.4.

2.2.2.3 Samenwerken

Noodzaak van samenwerking

In december 2024 heeft het symposium ‘Koninkrijks PG-overleg over rechtshandhaving in koninkrijksverband’ plaatsgevonden, waarbij de Raad aanwezig was. In zijn welkomstwoord stond de vice-president van de Raad van State onder meer stil bij de noodzaak van samenwerking. Hij gaf aan:

‘De Raad van State heeft in het verleden heel wat gevraagde en ongevraagde adviezen over koninkrijksaangelegenheden afgegeven en daarbij als constante steeds gewezen op de noodzaak van samenwerking; dat is de kracht van het Koninkrijk. Om het kernachtig uit te drukken: niet de bevoegdheidsverdeling – wie gaat waar over? – is de essentie van het Koninkrijk, maar het verband over de landen heen dat ons in staat stelt om meer te zijn dan alleen maar een formele staatkundige structuur.’²⁴

Ook de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) pleit al sinds 2020 voor een betere samenwerking tussen de landen. Het Statuut en de Rijkswetten bieden naar het oordeel van de AIV voldoende mogelijkheden en instrumenten voor effectieve veiligheidssamenwerking. Volgens de AIV dient de Rijksministerraad een Koninkrijksvisie op te stellen inzake de rechtshandhaving die tegemoet komt aan de behoeften van alle landen. Die visie zou gericht moeten zijn op de versterking van de gehele veiligheidsketen, op basis van gemeenschappelijke toepassing van de relevante Rijkswetten op het terrein van Justitie en Veiligheid²⁵.

Ontwikkelingen binnen samenwerking

In zijn onderzoeken en in verschillende Staten benadrukt de Raad al jaren de noodzaak om binnen de rechtshandhaving steeds intensiever in te zetten op samenwerking op lokaal, regionaal en Koninkrijksniveau. Voorbeelden van samenwerking op Koninkrijk en regionaal niveau zijn informatie- en gegevensuitwisseling, deling en verwerking, wetgeving, het College van Korpschefs en de preventie van jeugdcriminaliteit. Zo zette onder meer de projectgroep *Harmonisatie bescherming persoonsgegevens* zijn werkzaamheden in 2024 voort om te komen tot een consensus rijkswet en gingen de landen verder met het traject voor een nieuw Wetboek van Strafvordering dat sinds 2019 in behandeling is bij de Staten van Sint Maarten. In Sint Maarten is er binnen de justitieketen in 2024 verder ingezet op verschillende samenwerkingsverbanden, waaronder het nieuwe ‘Pelican team’.²⁶ Dit team bestaat uit personeel van het KPSM, de KMar en de Kustwacht. Het team richt zich op drugs, wapens en andere grensoverschrijdende criminaliteit. Voorts hebben verschillende justitiële organisaties ingezet op (gezamenlijke) opleiding en trainingen.

De Raad benadrukt dat er al jarenlang door verschillende instanties niet alleen gewezen wordt op de noodzaak om samen te werken, maar ook opgeroepen wordt om dit daadwerkelijk te doen. Ook al wordt de samenwerking steeds vaker opgezocht, toch is dit nog steeds niet altijd optimaal. Hoewel de wil er vaak wel is speelt een gebrek aan capaciteit en middelen een belangrijke factor, maar er zijn ook andere factoren hierbij relevant, zoals bijvoorbeeld vertrouwen en culturele verschillen. De Raad meent dat hierop ingezet moet worden.

²⁴ Welkomstwoord bij symposium Koninkrijks PG-overleg over rechtshandhaving in koninkrijksverband - Raad van State

²⁵ Adviesraad Internationale Vraagstukken, advies 116, 2020, *Veiligheid en rechtsorde in het Caribisch gebied Noodzakelijke stappen voor een toekomstbestendig Koninkrijksverband*, p. 7.

²⁶ <https://www.sintmaartengov.org/news/pages/Sint-Maarten-Police-Force-KPSM-Announces-Successful-Joint-Operation-by-the-Pelican-Team-in-Drug-Export-Investigation.aspx>

De huidige situatie maakt samenwerking des te belangrijker om de knelpunten beter het hoofd te kunnen bieden. Samenwerking op zowel lokaal, regionaal en Koninkrijksniveau is en blijft zeer belangrijk. Het is een belangrijk en onmisbaar ingrediënt voor een succesvolle en integrale (daar waar mogelijk ministerie overstijgend en/of land overstijgende) ketenbenadering. Relevante factoren moeten hierbij onderkend worden.

2.2.2.4 Beschermen

Binnen een goed functionerende rechtsstaat en in het verlengde daarvan de justitiële keten is aandacht voor de weerbaarheid van organisaties en de – fysieke en mentale – bescherming van de personen werkzaam binnen (publieke en justitiële) organisaties en burgers in het algemeen. Voor wat betreft dit laatste zeker die in aanraking komen met criminaliteit en de justitiële keten (overheid). Het is van belang dat er mechanismen in plaats zijn die ondersteuning bieden aan deze personen en onafhankelijk toezicht houden op het handelen van de overheid. Voor het goed functioneren van een democratische rechtstaat zijn onafhankelijke instituten onmisbaar. Deze instituten dragen namelijk bij aan het benodigde systeem van *checks and balances*. Ook de Raad is een onafhankelijk toezichthoudende organisatie welke bij de keuze van zijn inspecties het burgerperspectief voor ogen houdt. In de memorie van toelichting bij de Rijkswet Raad staat daarover:

*‘(...) Rechtshandhaving en rechtspleging behoren tot de kerntaken van de overheid in de landen ter bescherming van de veiligheid van individuele burgers en van de samenleving als geheel. Hierbij kunnen voor de burgers ingrijpende middelen worden ingezet en maatregelen worden genomen. Het is belangrijk dat goed zicht bestaat op het functioneren van de organisaties en instellingen die in relatief grote zelfstandigheid de middelen inzetten of maatregelen ten uitvoer brengen. Het is de bedoeling dat informatie wordt verkregen over de kwaliteit van de uitvoering van de rechtshandhaving en rechtspleging door diensten en instellingen die daarin een rol spelen. De rapportages van de Raad voor de rechtshandhaving bieden de verantwoordelijke ministers de mogelijkheid tijdig maatregelen te nemen ter verbetering van (onderdelen van) de justitiële keten als daarvoor aanleiding bestaat. De inspectie door de Raad voor de rechtshandhaving ondersteunt de ministeriële verantwoordelijkheid in elk van de landen’.*²⁷

Human security

In het eerder aangehaalde symposium is tijdens de presentatie van de voorzitter van het College van Korpschefs gewezen op het concept van *human security*. In zijn rapport²⁸ wijst de AIV ook op dit concept.²⁹ Het concept is ruim 30 jaar geleden geïntroduceerd in een rapport van de *United Nations Development Programme (UN)*. De UN geeft op zijn website hierover in het kort aan dat:

*“Human security is an approach to assist Member States in identifying and addressing widespread and cross-cutting challenges to the survival, livelihood and dignity of their people.” It calls for “**people-centred, comprehensive, context-specific and prevention-oriented responses that strengthen the protection and empowerment of all people.**”*³⁰

Voorts wordt door de United Nations Trust Fund for Human Security uitgelegd dat:

“For people in crisis and extreme poverty, acting on single issues is not enough. Insecurities must be tackled together, comprehensively. Only then will people begin to feel safe in all aspects of their lives, have the income

²⁷ Memorie van Toelichting bij de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving, 32020 nr.3, p. 1-2.

²⁸ In het rapport van de Adviesraad Internationale Vraagstukken kan op pagina 20 en 21 gelezen worden: ‘Human security werd geïntroduceerd in het UNDP Human Development Report 1994 met als doel om het begrip veiligheid een bredere invulling te geven dan uitsluitend de militaire bescherming van het territorium van soevereine staten. (...) Het introduceerde daartoe zeven componenten van human security: economische veiligheid, voedselzekerheid, veiligheid van gezondheid, veiligheid van milieu (leefomgeving), persoonlijke veiligheid, veiligheid van de eigen gemeenschap en politieke veiligheid’.

²⁹ Adviesraad Internationale Vraagstukken, advies No. 110, 2019, Duurzame ontwikkelingsdoelen en mensenrechten, p. 20-21.

³⁰ <https://www.un.org/humansecurity/what-is-human-security/>

*and opportunities to attain well-being, and know that their rights and dignity are fully respected. Only then will they enjoy human security—a more powerful, lasting approach to the most difficult deficits in peace and development. Achieving human security starts with people—their needs, their hopes, their challenges. These can vary considerably across communities and people themselves, so they must be carefully understood, including how they interact. Solutions to assist people can then aim at eliminating different drivers of insecurity and building resilience to remaining risks. They can allow actions in diverse areas to reinforce each other, accelerating and sustaining human progress. **Human security depends on empowering people to participate in making choices about how they can be most secure, now and over the longer term. It also requires norms and institutions that guarantee basic protection of human progress and safety, such as through good governance, rule of law, early warning mechanisms and social protection schemes. (...) Since human security covers multiple issues, it requires people to work together.** This includes people in governmental and non-governmental entities, communities and international institutions. A combination of their expertise and abilities improves coordination, magnifies impacts and makes the best use of resources. Systematic engagement instills a deep determination to sustain and build on gains that are made”.*³¹

In een advies hieromtrent in 2020 beveelt de AIV aan om *human security* te gebruiken als conceptueel kader voor de uitwerking van een samenhangende visie op veiligheid in het Caribisch gebied. *Human security* stelt de waarborging van rechten en belangen van burgers centraal en legt zich toe op terugdringing van onderliggende oorzaken van machtsmisbruik, uitbuiting en geweld.³²

De rijksoverheid stelt in zijn veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden (2023) dat het van belang is om de weerbaarheid van onze democratische rechtsorde en open samenleving centraal te stellen.³³ Het rapport meldt dat van belang hierbij is: de versterking van de democratische instituties, het herstel van het vertrouwen tussen burger en overheid en in te zetten op het verminderen van de kans en impact van dreigingen. Op die manier blijft het een democratische rechtsorde waarin personen in vrijheid en veiligheid kunnen samenleven. Dit vraagt inzet van de overheid en burgers, in samenwerking met alle partners in de samenleving.

Human security Sint Maarten

Voor de rechtshandhaving in Sint Maarten betekent *human security* onder meer dat investeringen in de kwaliteit en kwantiteit van personeel werkzaam in de justitiële keten bij zal dragen aan de versterking van democratische instituties. Het op orde brengen van onder meer de rechtspositie, beloning en de arbeidsomstandigheden van justitiepersoneel is een belangrijke (preventieve) factor in de bestrijding van corruptie alsmede de fysieke en mentale gesteldheid van het personeel (zie hierna). Dergelijke (structurele) verbeteringen leiden ook tot meer vertrouwen van de burger in de overheid en versterken de geloofwaardigheid van de justitiële organisaties lokaal, regionaal en internationaal.

Voor de justitiële keten in Sint Maarten waren er in 2024 verschillende ontwikkelingen te zien. Vanuit verschillende organisaties was er – al dan niet aan de hand van integriteitsschendingen en ongewenste omgangsvormen – aandacht voor het onderwerp integriteit. Continue investeren in bewustwording zou volgens de Raad voor iedere organisatie een doorlopend onderwerp moeten zijn. De Raad uitte op verschillende wijzen in 2024 zijn zorgen over de personele en meer specifiek integriteit gerelateerde

³¹ <https://www.un.org/humansecurity/wp-content/uploads/2018/04/What-is-Human-Security.pdf>

³² Adviesraad Internationale Vraagstukken, advies 116, 2020, *Veiligheid en rechtsorde in het Caribisch gebied Noodzakelijke stappen voor een toekomstbestendig Koninkrijksverband* (pag.12)

³³ Rijksoverheid onder coördinatie van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid, 2023, *De Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden*, vindplaats: <https://www.rijksoverheid.nl/veiligheidsstrategie>

ontwikkelingen in 2024. Verschillende diensten hadden in 2024 te kampen met integriteitsissues. Een andere ontwikkeling waren de ogenschijnlijk onverwachte en soms bruuske (ministeriële) ingrepen bij het management van verschillende justitiële diensten. De wijze waarop deze veranderingen plaatsvonden veroorzaakten naar de mening van de Raad (onnodige) onrust en wekten op zijn minst de schijn van politiek gemotiveerde inmenging die los stond van het wel of niet daadwerkelijk disfunctioneren van de betrokkenen. Hoewel doorgaans keuzes gemaakt (moeten) worden benadrukt een dergelijke wijze van ingrijpen binnen de justitiële diensten in het algemeen het belangrijke onderwerp van bescherming van (justitieel) personeel. Overal in Sint Maarten – maar zeker binnen justitie – moet het personeel veilig en integer het werk kunnen uitvoeren, zonder vrees voor of daadwerkelijke negatieve gevolgen. Indien dat niet mogelijk is dan tast dat de geloofwaardigheid van justitiële organisaties aan, zowel lokaal, regionaal als internationaal. De Raad pleit er dan ook voor dat vanuit de overheid (denk aan verschillende ministeries en relevante partners) meer aandacht is voor de wijze van (politiek) ingrijpen en de bescherming van (justitieel) personeel en dit gezamenlijk (wettelijk) te regelen om (de schijn van) misbruik te voorkomen dan wel risico's te beperken. Alleen op deze wijze kan er beter gegarandeerd worden dat bepaalde zaken niet meer (kunnen) voorkomen. Het voorgaande toont ook het belang van sterke onafhankelijke instituten aan, die elk binnen de wettelijke kaders van hun werkzaamheden en op overkoepelend niveau zorgen voor de noodzakelijke *checks and balances*. Sint Maarten beschikt over een veelheid van deze instituten, waaronder de Hoge Colleges van Staat, de Sociaal Economische Raad, de Integriteitskamer en de Raad, die elk binnen hun eigen kaders jaarlijks een belangrijke bijdrage leveren, zo ook in 2024. De toegevoegde waarde van de Raad in het geheel is onder meer:

*'Meer in het algemeen geldt dat de inspectie van de Raad een aanvulling vormt op andere vormen van controle op diensten en instellingen in de keten van rechtshandhaving en rechtspleging. (...) Daarnaast oefenen de parlementen van de landen hun controlebevoegdheden uit, daartoe al dan niet uitgedaagd door bepaalde gebeurtenissen of signalen die zij van verschillende kanten kunnen ontvangen. Hierbij kan de Ombudsman of ombudsfunctie in de landen een belangrijke signalerende rol spelen. Ook rechterlijke uitspraken of rapportages van internationale organisaties kunnen een beeld geven van het functioneren van de rechtshandavingsketen.'*³⁴

Het creëren van bewustwording en optimaal gebruik van al deze instituten draagt bij aan de bescherming van de rechtstaat en daarmee de bescherming van veiligheidswerkers, burgers, bezoekers en Sint Maarten als geheel. De Raad meent dan ook dat hier gezamenlijk meer op ingezet kan worden.

Rechtspositie

Op het gebied van rechtspositie zijn er in 2024 ontwikkelingen waar te nemen. In het najaar van 2024 is de bijlage over de salaristabel behorend bij het Landsbesluit rechtspositie Kustwacht vervangen, waardoor het salaris van het lokaal personeel van het steunpunt Sint Maarten is geïndexeerd.³⁵ Daarnaast is de Kustwacht bezig met een functieboek dat Kustwacht- breed moet gaan gelden. Het kwam in 2024 nog steeds voor dat personeel binnen justitie lang heeft moeten wachten op hun beëdiging. Ook zijn aan het functieboek gerelateerde landsbesluiten nog niet allemaal afgerond.

Voorts wijst onder meer de Landsrecherche en de Stichting Justitiële Instellingen St. Maarten

³⁴ Memorie van Toelichting bij de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving, 32020 nr.3, p. 5.

³⁵ Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, van de 19 december 2024 tot wijziging van de bijlage bij het Landsbesluit, houdende algemene maatregelen rechtspositie Kustwacht ter uitvoering van artikel 4, artikel 5, derde lid, en artikel 7, tweede lid, van de Landsverordening rechtspositie Kustwacht, AB 2024, no. 43.

(SJIB) welke in 2024 een naamswijziging onderging – op het belang van investeren in het personeel, zowel op sociaal als werk gerelateerd gebied.

Weerbaarheid

Digitale weerbaarheid justitiële keten Sint Maarten

In zijn Staat 2023 stond de Raad stil bij het onderwerp digitale weerbaarheid.³⁶ Er werd erop gewezen dat de overheid, waaronder ook de justitiële keten, beschikt over zeer gevoelige en persoonlijke informatie. De burger moet erop kunnen vertrouwen dat de overheid die informatie op een gedegen wijze beveiligd. De schade welke binnen de justitiële organisaties kan worden veroorzaakt kan namelijk enorm zijn. Voorts is het noodzakelijk dat de (justitiële) organisaties goed voorbereid en zo goed als mogelijk beschermd zijn tegen gedigitaliseerde criminaliteit. De Raad wees er destijds al op dat het een dusdanig onderwerp met vergaande gevolgen is dat het vanuit een holistisch perspectief benaderd moet worden. De Raad merkt in deze Staat 2024 nogmaals op dat het zeker voor de justitiële keten van belang is om de digitale weerbaarheid goed op orde te hebben, wat ook gold voor 2024. Het op orde hebben van zaken is niet alleen van toepassing binnen lokale organisaties, maar ook voor zowel het lokaal, regionaal als internationaal veilig (kunnen) delen van (gevoelige) gegevens. Het voorgaande zal de Raad onder de aandacht van de minister van Justitie blijven brengen.

Fysieke en mentale weerbaarheid

Mental health

Psychosociale problematieken, onder meer veroorzaakt door (jeugd)trauma, misbruik of huiselijk geweld, blijken vaak zowel oorzaak als gevolg van verschillende vormen van criminaliteit³⁷. De complexiteit van oorzaken en gevolgen die samenhangen met dit soort ernstige maatschappelijke problemen en criminaliteitsvormen, vraagt om een multidisciplinaire, integrale benadering. Een goede geestelijke gezondheidszorg levert een uiterst belangrijke bijdrage aan preventie, slachtofferhulp en hulpverlening.

De Raad constateert dat er met betrekking tot de geestelijke gezondheidszorg op Sint Maarten positieve ontwikkelingen te melden zijn. Met name het in juli 2023 opgestarte zogenaamde ‘Mental Health project’ biedt hoop voor de toekomst. Dit project, dat in principe afgerond dient te zijn medio juni 2027, wordt beheerd door de Wereldbank (Sint Maarten Trust Fund). Het wordt uitgevoerd door het National Recovery Program Bureau, in nauwe samenwerking met het ministerie van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid (VSA) en de Mental Health Foundation (MHF).³⁸ De voornaamste doelstelling van het project is om de capaciteit van de geestelijke gezondheidszorg op Sint Maarten structureel te verbeteren. Het project bestaat uit een driedelige aanpak die prioriteit geeft aan infrastructurele, wetgevende en financiële interventies.³⁹

³⁶ Raad voor de rechtshandhaving, 2024, *Staat van de rechtshandhaving Sint Maarten 2023. Justitiële samenwerking tussen de landen*.

³⁷ Raad voor de rechtshandhaving, “Staat van de rechtshandhaving (2019); Ombudsman outreach rapport: “Home Repair. A revelation of a social crisis” (2019); SER rapport: “Boost Sint Maarten!” A Conditional Cash Transfers Program to reduce poverty in Sint Maarten (2015)

³⁸ <https://nrpbsxm.org/investments-in-mental-health-sector-will-improve-access-and-service-delivery/>

³⁹ Het eerste projectonderdeel zal bestaan uit [ondersteuning van de versterking van het nationale stelsel van geestelijke gezondheidszorg](#). Dit zal onder meer worden gedaan door middel van verbeterde behandel- en verwijzingsprotocollen, verbeterde fysieke infrastructuur en verbeterde samenwerking tussen zorgverleners en specialisten in de geestelijke gezondheidszorg. Het tweede project onderdeel zal bestaan uit [ondersteuning van de bouw van een nieuwe MHF-faciliteit](#). De nieuwe MHF-faciliteit zal een veiligere omgeving creëren voor patiënten en personeel en zal helpen bij het aanpakken van bestaande beperkingen. Het derde projectonderdeel zal bestaan uit ondersteuning bij projectmanagement, monitoring en evaluatie. Dit onderdeel zorgt ervoor dat het project over alle instrumenten beschikt voor een succesvolle uitvoering, met inbegrip van de nodige deskundigheid op het gebied van contractbeheer, aanbestedingen, technische bijstand, financieel beheer en monitoring en evaluatie. Vindplaats: <https://nrpbsxm.org/mentalhealth/#1677698513237-cfbc7536-3601>

De Raad stelt tevens vast dat het ministerie van VSA ook de intentie uitspreekt voor samenwerking met belangrijke belanghebbenden, waaronder zorginstellingen, volksgezondheidsinstanties, gerechtelijke organisaties, medische professionals, niet-gouvernementele en op geloof gebaseerde organisaties en vertegenwoordigers van de gemeenschap, om het succes van de verbeteringen voor de geestelijke gezondheidszorg op Sint Maarten te waarborgen.⁴⁰

De Raad ziet in dat kader dat VSA een samenwerking heeft geïnitieerd met het Trimbos Instituut uit Nederland.⁴¹ Het Trimbos-instituut is een onafhankelijk, wetenschappelijk kennisinstituut voor mentale gezondheid, alcohol, tabak en drugs.⁴² Beginnende in februari 2025 en over een periode van 30 maanden levert het Trimbos-instituut technische expertise en ondersteuning ter versterking van de capaciteit van de lokale geestelijke gezondheidszorg. Het ministerie van VSA sprak de verwachting uit dat het technische advies van Trimbos Sint Maarten kan helpen bij het opzetten van een nieuw kader voor geestelijke gezondheidszorg en het creëren van een *community-based*, duurzame hoogwaardige geestelijke gezondheidszorg.⁴³

De Raad juicht deze ontwikkelingen vanuit de noodzakelijk en een integrale en ministerie overstijgende aanpak toe en spreekt zijn hoop uit dat dit uiteindelijk zal leiden tot een duurzame, gemeenschapsgerichte geestelijke gezondheidszorg die is afgestemd op de unieke behoeften van Sint Maarten. Dit komt de gehele samenleving ten goede, alsook de rechtshandhaving, justitieel personeel alsmede burgers die met justitie in aanraking komen.

Bureau slachtofferhulp

Hoewel het bureau slachtofferhulp – voor ondersteuning van slachtoffers van criminaliteit en trauma - in 2024 officieel haar deuren opende⁴⁴, is met name financiering daarvan een groot probleem om deze hoognodige dienst optimaal te laten functioneren. Hoewel de vele aanbevelingen die de Raad ter oprichting van het bureau deed na vele jaren zijn opgevolgd, benadrukt de Raad dat nu prioritering gegeven moet worden aan de inrichting daarvan. Dit zodat het de benodigde kwalitatieve en professionele hulp kan bieden. Hoewel de stichting momenteel justitie bedient, vergt slachtofferzorg interministeriële samenwerking en investeringen. Het is namelijk een onderwerp waarvan de diensten veel breder nodig zijn en aangeboden zouden moeten worden.

Binnen een goed functionerende rechtsstaat en in het verlengde daarvan de justitiële keten is aandacht voor de weerbaarheid en daarmee bescherming van organisaties en de – fysieke en mentale – weerbaarheid en bescherming van de personen werkzaam binnen (publieke en justitiële) organisaties en burgers. Checks en balances moeten aanwezig te zijn om de bescherming te waarborgen.

⁴⁰ <https://www.sintmaartengov.org/news/pages/Sint-Maartens-Mental-Healthcare-Set-for-Positive-Transformation-Through-Collaboration-with-Trimbos-Institute.aspx>

⁴¹ <https://www.sintmaartengov.org/news/pages/Sint-Maartens-Mental-Healthcare-Set-for-Positive-Transformation-Through-Collaboration-with-Trimbos-Institute.aspx>

⁴² <https://www.trimbos.nl/>

⁴³ <https://www.sintmaartengov.org/news/pages/Sint-Maartens-Mental-Healthcare-Set-for-Positive-Transformation-Through-Collaboration-with-Trimbos-Institute.aspx>

⁴⁴ <https://www.sintmaartengov.org/news/Pages/Official-Opening-and-New-Logo-Unveiling-of-Victim-Support-Services-in-Sint-Maarten.aspx>

2.3 Inspecties 2024

In [bijlage 1](#) is een overzicht weergegeven van al de door de Raad gepubliceerde rapporten in Sint Maarten, alsmede de huidige lopende inspecties. Hieronder geeft de Raad een overzicht van de inspecties die de Raad in 2024 heeft aangevangen dan wel uitgevoerd. Op basis van een door de Raad uitgevoerde risicoanalyse zijn de volgende onderwerpen gekozen voor 2024: jeugd, grens en detentie (MLC, vreemdelingenbewaring en monitoring gevangenis).

Algehele review: Deelonderzoek 5

De Raad voert sinds 2020 deelinspecties uit om de status te bezien van de opvolging van aanbevelingen in de periode van 2012 tot 2018.¹ Deze algehele review wordt uitgevoerd in deelinspecties⁴⁵ en resulteert in omvangrijke rapportages. De Raad voerde in 2024 zijn vijfde – en tevens laatste - deelinspectie uit. Het betreft hier een tweede review naar aanleiding van de eerdere rapporten over grenscontrole op het personenverkeer in Sint Maarten (2014⁴⁶ en 2017⁴⁷) en toelating en uitzetting van vreemdelingen in Sint Maarten (2014⁴⁸ en 2019⁴⁹).

Grensbewaking en vreemdelingentoezicht zijn van groot belang voor de rechtshandhaving op Sint Maarten. Uit de inspectie komt naar voren dat een groot deel van de aanbevelingen, waaronder een aantal belangrijke randvoorwaarden (in de categorieën personeelsbeleid, inrichtingsplan/functiehuis, beleid en wettelijk kader) nog steeds niet geregeld is. De Raad stelt vast dat een te groot deel van de aanbevelingen nu al bijna tien jaar niet ter hand is genomen. Deze aanbevelingen betreffen aspecten van structurele aard. Daarmee bedoelt de Raad onder andere aspecten die aan de basis van een goed opgebouwde en functionerende organisatie liggen. In eerdere rapporten van de Raad worden deze aspecten ook genoemd als factoren die door de gehele keten in meer of mindere mate knelpunten vormen voor verdere ontwikkeling. Met andere woorden, zonder verandering hierin, zit structurele verbetering er niet in, aldus de Raad.

Vervolgonderzoek jeugdrehabilitatiecentrum Miss Lalie Center (MLC)

In dit tweede vervolgonderzoek naar het MLC heeft de Raad nogmaals gekeken naar de stand van zaken in de opvolging van de nog openstaande aanbevelingen van de Raad. De Raad constateerde tijdens het onderzoek een aantal ernstige knelpunten. Zo constateerde de Raad dat de rehabilitatie (opvang en behandeling) van minderjarige jongens in de leeftijdscategorie van 12 tot 18 jaar, niet geheel voorop leek te staan. Het personeel doet zijn best, maar wordt geconfronteerd met een grotendeels onwerkbare situatie. Het door de Raad geconstateerde gebrek aan beschikbare middelen heeft onder andere gevolgen voor: het invullen van kritische functies zoals een gedragswetenschapper; het uitvoeren van noodzakelijke reparaties; het bieden van een volledig onderwijsprogramma en dagbestedingsactiviteiten; en het

⁴⁵ Het eerste deelonderzoek in 2020 betrof de onderwerpen jeugd en reclassering (Preventie van jeugdcriminaliteit; Het jeugdrehabilitatiecentrum Miss Lalie Center; Jeugd- en volwassenenreclassering). Het tweede deelonderzoek in 2021 betrof een aantal rapporten over het openbaar ministerie en het criminaliteitsbestrijdingsfonds (Het OM in de incidentgerichte opsporing; De tenuitvoerlegging van geldboetes, schadevergoedingen en ontnemingen; Het opsporings- en vervolgingsbeleid van het OM in Sint Maarten; Samenwerking parketten; en Het Criminaliteitsbestrijdingsfonds. Het derde deelonderzoek in 2022 betrof een aantal rapporten over met name de politie (Opsporingsproces recherche; Aanpak overvallen; Strafrechtelijk beslag; en Forensische opsporing). De vierde deelinspectie in 2023 betrof de volgende drie rapporten: 'Politieonderwijs in Sint Maarten', 'Bureau Interne Zaken Korps Politie Sint Maarten' en 'Toepassing van geweld door en tegen de politie in Sint Maarten'.

⁴⁶ Raad voor de rechtshandhaving, 2014. *Grenscontrole op het personenverkeer in Sint Maarten*.

⁴⁷ Raad voor de rechtshandhaving, 2017. *Grenscontrole op het personenverkeer in Sint Maarten, Een vervolgonderzoek*.

⁴⁸ Raad voor de rechtshandhaving, 2014. *Sint Maarten Welcomes you*.

⁴⁹ Raad voor de rechtshandhaving, 2019. *Vervolgonderzoek naar de implementatie van de aanbevelingen betreffende de toelating en uitzetting van vreemdelingen in Sint Maarten*.

verhogen van de mate van de veiligheidsmaatregelen. De Raad constateerde ook als gevolg van de stand van zaken dat de rechten van de jongeren in het MLC in het geding zijn. De Raad concludeerde voor de tweede keer sinds zijn inspectie in 2016 dat er geen verandering was in de stand van zaken over de opvolging van de aanbevelingen van de Raad. Het onderzoek is uitgevoerd in 2024 en het rapport is in het tweede kwartaal van 2025 aangeboden aan de MvJ.

Detentieonderzoeken & monitoring aanbevelingen CPT

De Raad monitort op verzoek van het JVO sinds 2016 de opvolging van de aanbevelingen van het *European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment* (CPT). Deze aanbevelingen neemt de Raad telkens mee in zijn eigen onderzoeken naar een bepaald onderwerp en monitoring van zijn eigen aanbevelingen. De Raad zet zijn monitoring jaarlijks voort. De meest recente onderwerpen resulteerden in rapporten betreffen de opvang en behandeling van mensen met een psychische en/of gedragsstoornis in de strafrechtsketen en vreemdelingebehousing.

- *De opvang en behandeling van mensen met een psychische en/of gedragsstoornis in de strafrechtsketen*

Dit onderzoek is in september 2023 vanwege de ontwikkelingen gestart door middel van monitoring en dit is in 2024 voortgezet. Er zijn gesprekken gevoerd met onder andere (leden van de) Koninkrijksbrede JVO-werkgroep Forensische zorg, TBS en PIJ. De werkgroep heeft aansluiting gezocht en gevonden met de Koninkrijksbrede werkgroep Geestelijke Gezondheidszorg van de ministers van Volksgezondheid. In april 2024 is er een gezamenlijke conferentie gehouden om te werken aan een voorstel voor forensische zorg en beveiligde zorg. Verder is er door de werkgroep geadviseerd over een structuur van een meerjarenprogramma voor forensische zorg, TBS en PIJ. Er is daartoe vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid meerjarige financiering toegezegd (zie ook hoofdstuk 3). In het derde kwartaal van 2024 had de Raad een evaluatiemoment op basis van de ontwikkelingen tot dan toe. Er is toen besloten dat er in 2024 geen inspectie zou worden uitgevoerd en dat de Raad de ontwikkelingen zou blijven monitoren.

- *Vreemdelingebehousing in Sint Maarten. Inspectieonderzoek naar de bejegening van inbewaring gestelde vreemdelingen in Sint Maarten*

In 2024 inspecteerde de Raad de vreemdelingebehousing. De Raad bekeek in hoeverre vreemdelingen tijdens vreemdelingebehousing conform vastgestelde normen humaan bejegend worden door de betrokken justitiële organisaties. Uit de inspectie bleek dat de bejegening van illegale vreemdelingen in het algemeen als humaan beschouwd kan worden. De aanbevelingen van het CPT zijn deels opgevolgd. De Raad constateerde voorts dat op strategisch niveau de sturing op de aanbevelingen van het CPT door het ministerie onvoldoende is. Verder schortte het er in het vreemdelingendetentiecentrum met name aan aspecten op het gebied van veiligheid, wat volgens de Raad leidt tot onacceptabele omstandigheden. De Raad heeft dit onderzoek in 2024 uitgevoerd en het rapport aangeboden aan de minister van Justitie.

Gevangenis en huis van bewaring

Voorts monitorde de Raad de gevangenis en huis van bewaring doorlopend in 2024. De voorbereidingen voor de bouw van een nieuwe gevangenis gingen in nauwe samenwerking tussen UNOPS, Nederland, het ministerie van Justitie en de gevangenis in 2024 voort. Tegen het eind van 2024 is een overeenkomst getekend door al de betrokken partijen, waardoor de volgende (aanbesteding)fase gestart kon worden.

Deze loopt momenteel nog. Na deze fase kan gestart worden met de daadwerkelijke bouw van de nieuwe gevangenis.

2.4 Aanbieding rapporten en reactie aan de Staten

De Raad wijst de afgelopen jaren in elke Staat op de verantwoordelijkheden van de Staten alsmede de minister van Justitie. Dit omdat de rapporten van de Raad op Sint Maarten al jaren niet of niet consequent overeenkomstig de Rijkswet Raad met een reactie aangeboden worden aan de Staten. Dit was nog steeds het geval in 2024. De laatste vijf jaar varieerde het compliance percentage van het aantal door de minister van Justitie geconcipeerde beleidsreacties tussen de **0% en 33%** (zie bijlage 1). De Raad wijst nogmaals op ieders verantwoordelijkheden hieromtrent alsmede specifiek op de controlerende en budgetterende rol van de Staten. De Raad heeft hier recentelijk in zijn jaarlijkse gespreksronde wederom specifiek de aandacht voor gevraagd.

De minister zendt elk rapport met reactie binnen 6 weken naar de Staten

De minister van Justitie zendt het inspectierapport alsmede zijn reactie daarop binnen zes weken aan het vertegenwoordigende orgaan van Sint Maarten (artikel 30, vijfde lid Rijkswet Raad).

2.5 Stelselmatige niet opvolging aanbevelingen Raad

In zijn Staten staat de Raad ook stil bij het onderwerp ‘stelselmatige niet opvolging van aanbevelingen’.⁵⁰ In zijn Staten van de afgelopen twee jaar gaf de Raad reeds aan dat er meerdere rapporten zijn waarvoor geldt dat sprake is van stelselmatige niet opvolging van aanbevelingen. In tabel 1 hieronder is een overzicht weergegeven van de onderwerpen waarvan de aanbevelingen stelselmatig niet zijn opgevolgd. De Raad wijst er nogmaals op dat onderwerpen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en dat het niet opvolgen van de aanbevelingen op het ene onderwerp vaak ook negatieve gevolgen kan hebben voor andere onderwerpen. Uiteindelijk ondermijnt dit het vertrouwen in de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde.

Tabel 1: Overzicht onderwerpen stelselmatig niet opgevolgd

Jaartal	Onderwerpen	
2022	Opsporings- en vervolgingsbeleid OM	Strafrechtelijk beslag
	Criminaliteitsbestrijdingsfonds	Gevangenis en huis van bewaring
	Slachtofferhulp	
2023	Politieonderwijs	Mensenhandel en mensenmokkel
	Geweldstoepassing door en tegen de politie	Prostitutiebeleid en de handhaving daarvan
2024	Jeugdrehabilitatiecentrum (Miss Lalie Centrum)	Toelating en uitzetting van vreemdelingen.
	Grenscontrole op het personenverkeer	

Stelselmatig geen gevolg gegeven aan aanbevelingen van de Raad

In het geval de minister van Justitie stelselmatig **geen** gevolg geeft aan de aanbevelingen van de Raad kan de Raad daarvan mededeling doen aan het vertegenwoordigend orgaan van Sint Maarten en de ministerraad van het Koninkrijk (artikel 32 Rijkswet Raad).

⁵⁰ In het geval de minister van Justitie stelselmatig geen gevolg geeft aan de aanbevelingen van de Raad kan de Raad daarvan mededeling doen aan het vertegenwoordigd orgaan van Sint Maarten en de ministerraad van het Koninkrijk (artikel 32 Rijkswet Raad). Of het geval zich voordoet dat de minister stelselmatig nalaat om gevolg te geven aan de aanbevelingen wordt door de Raad beslist op basis van tenminste twee vervolgonderzoeken naar aanleiding van een vastgesteld inspectierapport.

3. Samenwerking tussen de landen

In dit hoofdstuk gaat de Raad in op twee vormen van samenwerking tussen de landen waarvoor in 2024 specifiek aandacht was. Dit betreft de regionale politiesamenwerking en de forensische zorg. Beide vormen van samenwerking leiden tot verbetering van taakuitoefening en de kwaliteit van het beheer van de betrokken organisatie en de keten als geheel. Voor wat betreft de regionale politiesamenwerking heeft de jarenlange en intensieve inzet op de daadwerkelijke samenwerking, zijn vruchten afgeworpen. Ook voor wat betreft forensische zorg is de samenwerking opgezocht. De resultaten daarvan zijn echter nog moeilijk meetbaar. De samenwerking blijkt in de praktijk nog de nodige aandacht te behoeven. De Raad gaat hierna voor beide onderwerpen in op de stand van zaken.

3.1 Regionale politiesamenwerking

In zijn Staat 2023 stond de Raad uitgebreid stil bij het onderwerp regionale politiesamenwerking. De Raad merkte destijds al op dat de behoefte aan samenwerking groot is. De samenwerking tussen de vier politiekorpsen kenmerkte zich de afgelopen ruim 8 jaren dan ook als een intensieve samenwerking die zijn vruchten in positieve zin afwerpt. Dit was in 2022 al zichtbaar met de financiële impuls voor incidentele middelen voor het College van Korpschefs (CvK). Daaraan lag tevens een meerjarige strategische agenda (2022-2025) ten grondslag.⁵¹

Inmiddels is er een meerjarenbeleidsstrategie en is er vanaf 2026 sprake van een structurele financiering van 3,5 miljoen euro vanuit Nederland (Ministerie JenV en de Nationale Politie). Door de structurele financiering kan het CvK de overgang maken van een projectmatige aanpak op korte termijn naar een langetermijnstrategie.

Het CvK gaat uit van 'Koninkrijksdenken', waarbij het uitgangspunt is dat door samenwerking de autonomie van elk korps versterkt wordt. Mede dankzij deze samenwerking kunnen de korpsen zich ontwikkelen en professionaliseren. Dit wordt gedaan door het eigenaarschap bij de korpsen zelf te houden, terwijl de korpsen initiatieven integraal en gezamenlijk benaderen. Door het delen van schaarse middelen wordt de effectiviteit verhoogd en de continuïteit beter geborgd. Hierdoor wordt ook de relatie versterkt, wat op zijn beurt weer een positief effect heeft op de samenwerking.

Ook wordt door het CvK intensief de samenwerking gezocht met partners als het Recherchesamenwerkingsteam (RST), de Kustwacht Caribisch Gebied (KWCARIB), de Koninklijke Marechaussee (Kmar) en de Douane. Het CvK stelt nadrukkelijk dat het uiteindelijke doel van de (versterking van) politiesamenwerking is, het leveren van een bijdrage aan het bereiken van een weerbare samenleving tegen grensoverschrijdende en rechtsorde schokkende criminaliteit.⁵²

⁵¹ College van Korpschefs, Strategisch agenda inzake voortzetting, borging en ontwikkeling van politiesamenwerking binnen het Koninkrijk 2022 – 2025

⁵² College van Korpschefs, , 25 juni 2024, *Versterking Politiesamenwerking Caribisch Gebied, Beheer- en bestedingsplan 2024*.

Pilot War-Room & Informatiedeling

In 2024 heeft er een pilot plaatsgevonden waarbij medewerkers (politie)informatie uit alle landen bij elkaar brachten in een database op een fysieke locatie, de zogenoemde *War Room Koninkrijksstrategie*.⁵³ *Het koppelen van de informatie uit de verschillende landen in de war-room, leverde een overkoepelend beeld op van de regio. Daarbij zijn relaties tussen verschillende vormen van criminaliteit geïdentificeerd. Daardoor kon vervolgens in de opsporing op basis van intelligence gestuurd worden. Mede vanwege dit succes is al aangegeven dat deze pilot een vervolg moet krijgen. De Raad juicht dit initiatief toe.*

Tegelijkertijd merkt de Raad ook op dat de structurele samenwerking binnen informatiedeling wordt begrensd vanwege wettelijke beperkingen om informatie binnen het Koninkrijk te delen. Aan een daarvoor bestemde Rijkswet gegevensbescherming wordt weliswaar gewerkt, maar de Raad verneemt daarover wisselende geluiden. Een eerder in juni 2022 geïnitieerde interim-oplossing heeft het daglicht nog niet gezien. De Raad vindt het steeds moeilijker om te constateren dat er na verloop van 3 jaren nog steeds geen (concreet zicht op een) interim-oplossing is, ondanks dat in maart 2023 al duidelijk was wat die oplossing moest inhouden. De Raad spoort de ministers aan om op de kortst mogelijke termijn de interim-oplossing tot stand te (doen) brengen en vervolgens ook de randvoorwaarden voor de informatiedeling binnen het Koninkrijk structureel op orde te krijgen.

In het jaarplan van het CvK voor 2024 was specifiek aandacht voor weerbaarheid tegen ondermijning en de cruciale rol van de regionale politiesamenwerking daarin. De weerbaarheid betreft weerbare medewerkers (bijvoorbeeld veilig werken en integriteit), weerbare organisaties (bijvoorbeeld doorontwikkeling bedrijfsvoering en informatieorganisaties), weerbare samenwerking (bijvoorbeeld doorontwikkeling op informatiegebied en in de opsporing) en een weerbare samenleving. Daarop is – onder meer in het ondermijningsplatform - verder op ingezet in 2024.⁵⁴

Het College wordt ondersteund door een team van zeven medewerkers. Het College heeft een eigen begrotingscyclus (beheer- en bestedingsplan⁵⁵). Verantwoording legt het CvK af in een jaarverslag.⁵⁶ Ook wordt periodiek de stand van zaken weergegeven in het Justitieel Vierpartijen Overleg (JVO). Een van de conclusies in het jaarverslag onderschrijft de Raad ten eerste: *‘samen staan we sterker en kunnen we efficiënter en effectiever werken’*.

Vanuit het JVO is in 2024 aangegeven dat regionale en inter(ei)landelijke politiesamenwerking in de regio versterkt moet worden.⁵⁷ De basis van de rechtshandavingsketen wordt daarmee geraakt. Dat de meerwaarde van het CvK wordt onderschreven, valt ook op te maken uit de inmiddels structurele financiering van het College. De politiesamenwerking dient volgens de Raad als een *best practice* gezien te worden, waar ook andere organisaties en vormen van samenwerking in de regio hun voordeel mee kunnen doen.

⁵³ <https://curacao.nu/politie-van-de-eilanden-gaan-samenwerken-in-de-war-room/>

⁵⁴ Email van 24 februari 2024 namens het KPCN aan de Raad

⁵⁵ College van Korpschefs, 25 juni 2024, *Versterking Politiesamenwerking Caribisch Gebied, Beheer- en bestedingsplan 2024*.

⁵⁶ College van Korpschefs, 27 mei 2024, *Jaarverslag beheer- en bestedingsplan 2023*

⁵⁷ Kamerbrief van het Ministerie van Justitie en Veiligheid van 13 september 2024, 5700365, p.4.

3.2 Forensische zorg

Door de jaren heen uitte de Raad in verschillende rapporten zijn zorg over het ontbreken van voorzieningen voor het uitvoeren van forensische zorg en TBS en PIJ-maatregelen in het Caribisch deel van het Koninkrijk.

De Raad kondigde in zijn jaarplan 2023 de uitvoering aan van een onderzoek naar de opvang en behandeling van mensen met een psychische en/of gedragsstoornis in de strafrechtsketen én de monitoring van de aanbevelingen hierover van *The European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT)*⁵⁸ op Curaçao, Sint Maarten en de BES eilanden. In de oriëntatiefase kwam naar voren dat een Koninkrijksbrede JVO-werkgroep een ‘business case’ zou formuleren op het gebied van forensische zorg, inclusief juridische en financiële randvoorwaarden. De Raad besloot daarop zich te beperken tot monitoring van deze ontwikkeling te volgen en initieert sindsdien periodieke gesprekken met de voorzitter en leden van deze JVO-werkgroep.

De JVO- werkgroep heeft in 2024 aansluiting gezocht en gevonden bij de *Kingdom Mental Health Working Group* van het Vierlandenoverleg Gezondheid (Ministeries van Gezondheid van de (ei)landen). Beide werkgroepen zoeken naar oplossingen voor mensen die door tussenkomst van de rechter geestelijke gezondheidszorg (zouden moeten) ontvangen. In hun gezamenlijke conferentie in april 2024 zijn door medewerkers uit de justitieketen, de rechtspraak, de geestelijke gezondheidszorg en bestuurders en beleidsmakers voorstellen voor verbetering gedaan.

De JVO-werkgroep heeft vervolgens ten behoeve van het JVO van juni 2024 een voorstel ingediend voor een programmatische aanpak, inclusief toekenning van financiële middelen, expertise en ondersteuning ter verbetering van de forensische zorg in en tussen de landen. De ministers hebben ingestemd met het programmavoorstel.

De Raad blijft de ontwikkelingen nauwgezet volgen.

4. Tot slot

Breder perspectief: ketensamenwerking

In deze Staat 2024 staat de Raad er uitgebreid bij stil dat de huidige lokale en grensoverschrijdende problematiek, gevolgen en knelpunten urgent een breder perspectief vergen. Een lange termijn oplossing ligt ook daarin besloten. Een rechtshandavingsketen alleen kan geen succesvolle barrière bieden tegen serieuze (lokale) en (groten)deels justitie overstijgende problematieken. Zeker gezien deze keten reactief en repressief is en daarmee het sluitstuk van het geheel vormt. Met name voor onderwerpen zoals de preventie van jeugdcriminaliteit is dit veel te laat en onacceptabel. De Raad meent daarom dat bewuster en intensiever ingezet moet (gaan) (blijven) worden op bredere ketensamenwerking. De problematiek en in het verlengde daarvan de aanpak voor een veiligere samenleving moeten zowel vanuit het perspectief van de inwoners, alsmede vanuit het bredere perspectief van de grote afhankelijkheid van toerisme gezien worden. Immers een onveilige samenleving zal directe invloed hierop hebben.

⁵⁸ [1] Report to the Government of the Netherlands on the visit to the Netherlands carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT). Augustus 2015 en oktober 2022.

Sint Maarten: tijd voor gezamenlijke actie

Voor Sint Maarten betekent dit volgens de Raad dat er qua mogelijkheden meer vanuit een gezamenlijk perspectief en gedachte ingezet moet (gaan) worden op bredere samenwerking bij de aanpak van verschillende onderwerpen. Dit houdt in dat vanuit een proactief en gedeelde verantwoordelijkheid samengewerkt moet worden aan een meer alomvattende aanpak voor verschillende serieuze (maatschappelijke) onderwerpen die in Sint Maarten spelen, waarvan het onderwerp jeugdcriminaliteit in Sint Maarten een goed voorbeeld is. Bij een dergelijke integrale aanpak moet oog zijn voor de problematiek vanuit verschillende invalshoeken, een (overstijgende) ketengedachte en een continue betrokkenheid van alle relevante (keten)partners om met name op lange termijn het verschil te kunnen maken. Om dit te laten slagen is een integrale, ministerie overstijgend en/of land overstijgende ketenbenadering noodzakelijk. Dit vergt onder meer: bewustwording, besef van een gedeelde verantwoordelijkheid, meer aandacht voor preventie, bescherming alsmede samenwerking tussen gouvernementele en non-gouvernementele organisaties en andere relevante partners. Onder meer de *United Nations* wijst op de kracht van samenwerking door aan te geven dat een combinatie van expertise en capaciteiten van alle betrokkenen de coördinatie verbetert, de impact vergroot alsmede optimaal gebruik wordt gemaakt van middelen. De Raad onderschrijft dit. Zeker in Sint Maarten waar de middelen schaars zijn, kan helaas niet steeds meer alleen volstaan worden met de constatering dat dit zo is. Het is een structureel probleem, waar een andere oplossing voor nodig is. Deze moet volgens de Raad gevonden worden in samenwerking op alle niveaus en over alle bandbreedtes. De Raad wijst erop dat de tijd daar is voor een toekomst bestendige lange termijnvisie gesteund door daadwerkelijke gezamenlijke actie(s). Onder meer samenwerking in het land (onder andere op het gebied van bewustwording, preventie, jeugd en bescherming) en de voortzetting van de onmisbare justitiële samenwerking tussen de landen zijn hiervoor belangrijke randvoorwaarden. De burger moet kunnen vertrouwen op een overheid die de rechtshandhaving beschermt en daarmee op een veilige samenleving.

De Raad constateert ook in 2024 wederom dat de justitiële medewerkers zich elke dag blijven inzetten voor een veiligere samenleving. Om dat te kunnen blijven doen moeten zij ook beschermd en ondersteund worden. De Raad ziet daarnaast ook de bereidheid van ketenpartners om samen te werken. Dit biedt perspectief. De Raad herhaalt de noodzaak voor implementatie van een lange termijnstrategie waarbij de verschillende verantwoordelijkheden door elke organisatie en eenieder worden opgepakt. De Raad spreekt zijn dank uit en ziet uit naar de komende concrete ontwikkelingen.

Bijlage 1: Gepubliceerde rapporten Raad vestiging Sint Maarten

Rapporten 2012-2024

Nr.	Publicatie-jaar	Onderwerp rapport	Engelse vertaling beschikbaar?	Organisatie(s)	Beleidsreactie van de minister van Justitie aan het parlement opgesteld?
Afgeronde rapporten					
1.	2012	Aangifteproces	Nee	KPSM	Ja
2.	2012	Jeugdreclassering	Nee	Voogdijraad	Ja
3.	2012	Slachtofferhulp	Nee	Diverse (o.a. KPSM, OM)	Ja
4.	2012	Opsporingsproces recherche	Nee	KPSM	Ja
5.	2013	Detentiecapaciteit	Nee	Gevangeniswezen	Ja
6.	2013	Grenscontrole personenverkeer	Nee	IGD	Ja
7.	2013	OM in de incidentgerichte opsporing	Nee	OM	Ja
8.	2013	Politieonderwijs	Nee	KPSM	Ja
9.	2013	Volwassenenreclassering	Nee	SJIB	Ja
					100% compliance
10.	2014	Strafrechtelijk beslag	Nee	KPSM	Ja
11.	2014	Beveiliging en veiligheid detentie	Nee	Gevangeniswezen	Nee
12.	2014	Beveiliging van gezagsdragers	Nee	Diverse (o.a. VDSM, KPSM, OM)	Nee
13.	2014	Tenuitvoerlegging geldboetes, schadevergoedingen en ontnemingen	Nee	OM	Nee
14.	2014	Toelating en uitzetting van vreemdelingen	Nee	IGD	Nee
15.	2014	Toepassing geweld	Nee	KPSM	Nee
16.	2014	Review aangifteproces	Nee	Diverse (o.a. KPSM, OM)	Nee
					0% compliance
17.	2015	Review jeugdreclassering	Nee	Voogdijraad	Nee
18.	2015	Aanpak overvallen	Nee	KPSM	Nee
19.	2015	Preventie jeugdcriminaliteit	Nee	Diverse (o.a. KPSM, OM)	Nee
20.	2015	Uitwisseling politie en justitie gegevens binnen het Koninkrijk	Nee	Diverse (o.a. KPSM, OM)	Nee
21.	2015	Behandeling personen verslaving of gedragsstoornis strafrechtsketen	Nee	Diverse (o.a. KPSM, OM, MHF, SJIB, TPF, detentiewezen)	Nee
22.	2015	Opsporings- en vervolgingsbeleid OM	Nee	OM	Nee
					0% compliance
23.	2016	Review Volwassenenreclassering	Nee	SJIB	Nee
24.	2016	Review Opsporingsproces recherche	Nee	KPSM	Ja
25.	2016	Bewaking en beveiliging van personen en objecten	Nee	Diverse (o.a. KPSM, OM)	Nee
26.	2016	Review Slachtofferhulp (eerste review)	Nee	Diverse (o.a. KPSM, OM)	Nee

27.	2016	Prostitutiebeleid en handhaving	Nee	Diverse (o.a. Bestuurlijke handhavers, KPSM, OM)	Nee
28.	2016	PI rechtspositie gedetineerden en personeel & organisatie	Nee	Gevangeniswezen	Nee
29.	2016	Justitiële jeugdinrichting MLC	Nee	Gevangeniswezen	Nee
					14% compliance
30.	2017	PI Interne veiligheid en maatschappijbeveiliging	Nee	Gevangeniswezen	Nee
31.	2017	PI Omgang met gedetineerden en maatschappelijke integratie	Nee	Gevangeniswezen	Nee
32.	2017	Review Grenscontrole personenverkeer	Nee	IGD	Nee
33.	2017	Review OM Incidentgerichte opsporing	Nee	OM	Nee
34.	2017	Review Politieonderwijs	Nee	KPSM	Nee
					0% compliance
35.	2018	Forensische opsporing	Nee	Diverse (o.a. KPSM, LR)	Ja
36.	2018	Review PI Interne veiligheid en maatschappijbeveiliging	Ja	Gevangeniswezen	Ja
37.	2018	Review PI Rechtspositie gedetineerden en personeel & organisatie	Ja	Gevangeniswezen	Ja
38.	2018	Review Tenuitvoerlegging geldboetes, schadevergoedingen en ontnemingen	Nee	OM	Nee
39.	2018	Kustwacht	Ja	Kustwacht	Ja
40.	2018	Bureau interne zaken	Nee	KPSM	Ja
41.	2018	Samenwerking parketten	Nee	OM	Nee
					71% compliance
42.	2019	Criminaliteitsbestrijdingsfonds	Nee	Diverse (o.a. KPSM, OM, minister van Justitie)	Nee
43.	2019	Review Strafrechtelijk beslag	Nee	KPSM	Nee
44.	2019	Review gevangenis, MLC, politiecellen en grenshospitium Simpson Bay (tweede review)	Ja	Gevangeniswezen	Nee
45.	2019	Review Opsporing- en vervolgingsbeleid OM		OM	Nee
46.	2019	Review Slachtofferhulp (tweede review)	Ja	Diverse (o.a. KPSM, OM)	Nee
47.	2019	Review Toepassing geweld door en tegen de politie		KPSM	Nee
					0% compliance
48.	2020	Aanpak mensenhandel en mensensmokkel	Ja	Diverse (o.a. KPSM, OM)	Nee
49.	2020	Aanpak drugscriminaliteit en druggerelateerde problematiek	Ja	Diverse (o.a. KPSM, OM)	Nee
50.	2020	Review Toelating en uitzetting vreemdelingen (aanvragen arbeid)	Ja	IGD	Nee
51.	2020	Huiselijk geweld	Ja (uitsluitend Engelse versie)	Diverse (o.a. KPSM, OM, VR, SJIB, Safe Haven)	Ja
					25% compliance
52.	2021	Algehele review Deelonderzoek 1 Preventie jeugdcriminaliteit; Jeugdrehabilitatiecentrum Miss Lalie	Ja	Diverse (o.a. KPSM, OM, VR, SJIB, gevangeniswezen)	Nee

		Center; en Jeugd- en volwassenenreclassering			
53.	2021	Doorlichting Landsrecherche	Ja	Landsrecherche	Nee
54.	2021	Algehele review Deelonderzoek 2 Criminaliteitsbestrijdingsfonds; Opsporings- en vervolgingsbeleid OM; Tenuitvoerlegging van geldboetes, schadevergoeding en ontnemingen; Het OM in de incidentgerichte opsporing; en Samenwerking tussen parketten OM	Ja	Diverse (o.a. OM, LR, KPSM, ministerie van Justitie)	Nee
					0% compliance
	2022	In de brief gedateerd 4 april 2022 heeft de minister van Justitie een algemene reactie op de aanbevelingen van de Raad aangeboden aan de Staten. Hierin is op algemene onderwerpen ingegaan.			
55.	2022	Evaluatie onderlinge regelingen detentie	Ja	Diverse (o.a. PPG/OM, ministeries van Justitie, gevangenis)	Pending ¹
56.	2022	Illegale vuurwapens	Ja	Diverse (o.a. OM, KPSM, ministerie van Justitie, douane, KW)	Ja
57.	2022	Witwassen en terrorisme financiering	Ja (uitsluitend Engelse versie)	Diverse (o.a. PPG/OM, KW, KPSM, ministerie van Justitie, douane, MOT)	Nee
58.	2022	Tweede vervolgonderzoek criminaliteitsbestrijdingsfonds	Ja	Ministerie van Justitie	Nee
					25% compliance
59.	2023	Algehele review Deelonderzoek 3 Opsporingsproces recherche; Aanpak overvallen, Strafrechtelijk beslag; en Forensische opsporing	Ja	Diverse (o.a. KPSM, OM, LR en ministerie van Justitie)	Nee
60.	2023	Doorlooptijd: de prioritering, sturing en monitoring van (complexe en eenvoudige) strafzaken	Ja	Diverse (KPSM, OM, LR)	Nee
61.	2023	Handhaving van de openbare orde tijdens buitengewone omstandigheden	Ja	Diverse (o.a. KPSM, ministerie van Justitie)	Nee
62.	2023	Algehele review aanbevelingen Sint Maarten Deelinspectie 4: Bureau Interne Zaken van het Korps Politie Sint Maarten; Politieonderwijs in Sint Maarten; Toepassing van geweld door en tegen de politie in Sint Maarten.	Ja	KPSM	Nee
63.	2023	Arrestatieteam Sint Maarten Onderzoek naar de inrichting en inzet van het arrestatieteam van het Korps Politie Sint Maarten.	Ja	KPSM	Ja
64.	2023	Vervolgonderzoek mensenhandel en mensensmokkel en prostitutiebeleid en handhaving daarvan	Ja	Diverse (o.a. KPSM, OM, IGD en ministerie van Justitie)	Ja
					33% compliance
65.	2024	Algehele review aanbevelingen Sint Maarten Deelinspectie 5 Immigratie- en grensbewakingsdienst: Grenscontrole op het personenverkeer; en de Toelating en uitzetting van vreemdelingen	Ja	IGD	Nee

66.	2024	Vreemdelingenbewaring (bejegening)	Ja	IGD	Nee
67.	2024	Tweede vervolgonderzoek 'justitiële jeugdinrichting Sint Maarten: het Miss Lalie Center'	T.z.t.	Gevangeniswezen	Pending
					0% compliance
Lopende onderzoeken 2024-2025					
68.	2024	Detentieonderzoeken & monitoring aanbevelingen CPT: de opvang en behandeling van mensen met een psychische en/of gedragsstoornis in de strafrechtsketen (monitoring)	N.v.t.	Diverse (o.a. KPSM, OM, MHF, SJIB, TPF, detentiewezen)	N.v.t.
69.	2025	Derde vervolgonderzoek Criminaliteitsbestrijdingsfonds	T.z.t.	Diverse (o.a. KPSM, OM, minister van Justitie)	T.z.t.
70.	2025	Screening justitiepersoneel	T.z.t.	Diverse (o.a. KPSM, OM, minister van Justitie)	T.z.t.

Colofon

Raad voor de rechtshandhaving

Juancho Yrausquin Blvd 26, Unit 3G | Philipsburg | Sint Maarten

info@rrh-sxm.org

www.RaadRH.com

April 2025